

maztatnak, tudatában vannak, hogy felebbvalójuk mily függő helyzetben van és néhány év multán esetleg saját hibáján kívül is kénytelen állását elhagyni.

Felismerte ezt a visszas és káros helyzetet már több város és oly módon igyekezett a törvény rendelkezéseit megkerülni, hogy az erdőtisztai személyzetet a „kezelő és segédszemélyzet“ kategóriájába sorozta, hogy életfogytiglan legyen alkalmazható. Ez azonban főiskolai képzettségű erdőtisztekre nézve sérelmes okadatolás, amely éppenséggel nem alkalmas arra, hogy állásuk tekintélyét és szakvéleményeik súlyát emelje.

Ez a kérdés tehát szintén törvényes szabályozást igényel, miért is mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a vonatkozó törvények revíziójánál *gondoskodni méltóztassék, hogy az összes városi erdőtisztek életfogytiglan választassanak.*

Amidőn fenti kérelmeinket Nagyméltóságod bölcs figyelmébe a legmelegebben ajánljuk, tesszük ezt azzal a tudattal, hogy kérelmeink teljesítése elsősorban városaink javát szolgálná, melyeknek nagykiterjedésű és nagyértékű erdőbirtokán a leggondosabb gazdaság üzését elősegíteni országos érdek.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilváníását.

Budapest, 1910 június hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

FAKERESKEDELEM.

A magyar tölgyfakivitel hanyatlása a földmivelésügyi és kereskedelmi minisztérium figyelmét is felkeltette és az említett két minisztérium a tölgyfakivitel hanyatlásának okait tanulmány tárgyává tette. A külföldről beérkezett jelentések szerint a kivitel hanyatlása főleg a magas árakra és a rossz méretezésre vezethető vissza. A Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete a minisztériumhoz intézett beadványában erre vonatkozólag válaszképen kifejti, hogy a felsorolt okok nem állanak fenn,

mert a méretezés csak annyiban változott meg, hogy régebben az usance-szerű szélesség $23/24$ cm volt, most $1-1$ cm-rel kevesebb, a hosszúságra vonatkozólag pedig az a szokás állott fenn, hogy a vevő tűrni tartozik 10% két méteren aluli árut, míg a rövidáru mennyisége most 15% . A fennálló bajok okai más körülményekben keresendők: ilyen az 1907. évi világkrízis, a magyarországi és szlavoniai tölgyerdők változatlanul magas kikiáltási árai és ennél fogva megfelelő erdők beszerzésének nehézsége; az amerikai, japáni és a legutóbbi időben nagy erővel fellépett orosz verseny, valamint a belföldi francia tölgyfa versenye, melyek a magyar és szlavoniai árut mindinkább kiszorították. Az 1909. év őszen beállott javulás csak a szlavoniai erdőeladásokra terjedt ki s ez tette lehetővé, hogy a szlavoniai tölgyerdőkre a legnagyobb érdeklődés mellett újból mutatkoztak ajánlattevők és ezáltal lehetségessé vált Szlavóniából *fűrészanyagot* exportálni. A hasított tölgyárak helyzete azonban nem javult, aminek az az oka, hogy az alkalmas erdők még mindig tuldrágák, míg másrészt a termelési költségek a folyton növekvő munkaskivándorlás, az élelmiszerek drágulása folytán annyira emelkedtek, hogy a külföldi fogyasztók a mi árainkat nem tudják megfizetni és ezért olcsóbb beszerzési forrás után néztek.

Miután csupán az értékesebb szlavoniai tölgyerdők árai szállítottak le, a csekélyebb értékű magyar és erdélyi tölgyerdők árai nem, az egész tölgyfaipar kénytelen volt anyagszükségletét Szlavóniában fedezni, minek folytán az erdők ott csak nagyon drágán voltak megszerezhetők és így az ily drága nyersanyaggal az amerikai és orosz tölgyfa versenyével szemben a külföldi piacokon boldogulni nem lehetett és így az orosz és amerikai hordófa hazánkba és Ausztriába is bejutott, úgy hogy ma már a hazai dongatermelést fenyegeti. A magyar és erdélyi tölgyerdők tulnyomóan csakis hordófa és talpfa céljaira alkalmasak és így a külföldi versenyrel csak úgy vehetjük fel a harcot, ha a tőárakat a tényleges értéknek megfelelően a 6—8 év előtti nivóra szállítják le. A tőáraknak a valóságos viszonyoknak megfelelő megállapítása éppenséggel nem befolyásolja az árképződést az erdőtulajdonosok hátrányára, amit a legutóbbi évek tapasztalatai legjobban bizonyítanak, mert megállapítható, hogy a tőárak helyes megállapítása esetén egész-

séges és élénk verseny fejlődik ki és a fa tényleges értéken kel el.*)

Azon vámtételek folytán, amelyek a németországi bevitelben tölgyrönkökre és fűrészárura fennállanak, a német fűrésztulajdonosokra nézve czélszerűbb, ha Szlavoniában tölgyrönkfát vásárolnak, azt viziuton Németországba szállítják és ott dolgozzák fel fűrészanyagká, mint hogyha a fát Szlavoniában fűrészelték volna fel. Ennek folytán a Szlavoniában eladott tölgyfa a magyar fűrészipar nagy hátrányára gömbölyű állapotban szállittatik Németországba. Ennek ellensúlyozására miután a vámtételek a kereskedelemi szerződés fennállásának ideje alatt meg nem változtathatók, csakis tarifális kedvezmények lennének alkalmazhatók. E helyett azonban az intéző körök az utóbbi években az addig fennállott vasuti díjkedvezményeket is fokozatosan megszorítani törekedtek.

A hazai tölgyfatermelés versenyképessége érdekében a Magyar fakereskedők és faiparosok országos egyesülete szükségesnek tartja, hogy

a kedvezményes díjtételek a fűrészelt tölgyfa, hordófa és talpfa kivitelére a külföldi forgalom viszonylataiban ismét életbe lépessenek, hogy

az I. kivételes díjszabás alkalmaztassék a fűrésztelepekhez szállítandó gömbfánál 60 *km* távolságtól felfelé (a minimális távolság most 100 *km*); hogy

a 0.2 filléres (+ 4 fillér kezelési illeték és szállítási adó) egységdíjtétel engedélyeztessék visszatérítés útján azon mennyiségű tölgyfára, amely bebizonyíthatólag mint fűrészáru a fűrészekből vasuton közvetlenül a vámkülföldre, illetve Fiumén át a tengeren exportáltatik.

Az egyesület a hasított és fűrészelt tölgyfa behozatalát megakadályozó *védvámok* mellett foglalt állást.

*) Itt tulajdonképen a *kikiáltási* ár megállapításáról van szó, amelyből azután a verseny eredményeként a tényleg elért *tőár* alakul ki. A hazai értékesíthető tölgyesek erős megfogyatkozása mellett csak természetes, ha az erdőbirtokosok a néhány év előtti árakhoz ragaszkodtak s bevárják a jobb kelendősségi viszonyokat, semhogy most alacsony árakon adjanak tul erdejük fatermésén.

Ez nem von le semmit abból az igazságból, hogy a fenforgó fapiaczi viszonyokkal teljességgel nem számoló kikiáltási árak a versenyt megbénítják *Szerk.*

A talpfaüzlet bajainak orvoslása. A talpfatermelők siralmas helyzetének nemsokára vége lesz. A Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete beadványt intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben utal a válságos helyzetre és arra, hogy a Máv talpfaszállítói között számos oly kisebb exisztencia van, akiknek egyedüli keresetforrását képezi a talpfatermelés és szállítás és akik abban a feltevésben, hogy talpfájukat a jövőben is a szokott módon értékesíthetik, nagymennyiségű talpfát állítottak elő, mely azonban most eladhatatlanná vált. A belföldön a talpfa nem értékesíthető, mert a Máv a talpfabeszerezést teljesen beszüntette, a külföldön pedig azért, mert az osztrák államvasutak a magyar származású talpfát teljesen kizárták, a német vasutak pedig a belföldi talpfát még akkor is előnyben részesítik, ha az a külföldinél 10%-kal drágább. Az egyesület arra kérte a Máv. igazgatóságát, hogy régi talpfaszállítóinak nyújtson alkalmat arra, hogy készleteiket értékesíthessék, ami olyképen volna lehetséges, ha a Máv. rövid időn belül versenytárgyalást tűzne ki, azzal a kifejezett korlátozással, hogy szállításra kizárólag csak oly tölgytalpfa kerülhet, mely az ajánlatétel idejében rakhelyen készen fekszik, tehát a szállításból kizáratik minden olyan talpfa, melyet csak a versenytárgyalás kihirdetése után szándékoznak termelni. A szállítók nagy része a fizetési határidők tekintetében a legmesszebbmenő előzékenységre hajlandó és így misem áll útjában a talpfaversenytárgyalás kiírásának. Ezzel a Máv. nemcsak a talpfapiaczon és sok ezer munkásemberen segítene, hanem olcsón fedezhetné talpfaszükségletét is és lehetővé tenné, hogy erdőbirtokosaink és fatermelőink hozzáláthatnának az 1912. évi talpfaszükséglet előkészítéséhez.

A kereskedelemügyi minisztérium vasutügyi osztálya már foglalkozik ezen kérdéssel és fentemlített egyesület kiküldött bizottsága azt az értesülést nyerte, hogy a Máv. ezévi és még több évi szükségletét most állítja össze, ezen munkálatok befejezése után a versenytárgyalást azonnal ki fogják írni és ennek keretében nyer elintéztést a talpfatermelőknek a meglévő készletek átvételére vonatkozó kérelme.

(Fr. L.)

A papirgyárak faszükséglete. A Pester Lloyd június 5-iki számának közgazdasági rovatában azt mondja, hogy a magyar papiranyag- és papirgyárak fejlődésének legnagyobb akadályát

évek óta a szükséges faanyag beszerzésének nehézsége okozza. A legtöbb papir- és cellulózagyár olyan vidékeken van, melyekben az erdőség legnagyobb része a kincstáré, mely ezt a kérdést eddig mindig a legmerevebb tartózkodással tárgyalta. A Magyar Gyáriparosok Szövetsége most a kereskedelmi és fölmivelésügyi miniszterekhez beadványt intézett, amelyben a fabeszerzés körül felmerült nehézségek elhárítását kéri annál is inkább, mivel erdőgazdaságunk érdekei ezáltal semmiképen sem érintetnek. Ezen beadványokban bizonyos minőségű fának választékolása a papiripar céljaira, az áterdőlés fogatosítása és a szerződések tartamának meghosszabbítása tárgyában javaslatok is tételnek. A magyar papiriparosok ezen kérelmének a két miniszter előtt való tolmácsolására báró *Hatvany* József igazgatósági tagot kérték fel.)*

H. Gabnay Ferencz.

A fával foglalkozók országos szövetsége Galicziában és Bukovinában. A galicziai és bukovinai fatermelők, faiparosok és fakereskedők a fával foglalkozók országos szövetséget alapítottak. A szövetség tagjainak közös érdekét van hivatva megóvni s különösen az erdei termékek értékének emelését czélozza, úgy a szállítási díjtételek mérséklése, valamint a szállítási feltételeken való könnyítés és azáltal is, hogy idegen eredetű talpfák és egyéb faanyagoknak az osztrák államvasutak részére való szállítását megakadályozza.

Gabnay Ferencz.

*) E kérdésre vonatkozó véleményünket már ismételtelen volt alkalmunk kifejezni, hiszen nem először merül fel a papirgyárak kívánsága. Ami a cellulóze gyártásra elsősorban alkalmas, vékonyabb választékoknak külön való értékesítését és az ily anyagot szolgáltató áterdölések megindítását illeti, ezek a kívánságok a házi kezelés keretében könnyen teljesülhetnek és ha különös mellékkivánságokkal nem kapcsolatosak, teljes figyelmet érdemelnek. Azonban az így különválasztott fa is csak nyilvános árverés útján értékesíthető a kincstári erdőkben és végzetes hibának tartanók, ha ettől a bevált elvtől a kormány, akárcsak a szerződések meghosszabbítása alakjában is, egy szemernyit is eltérne. A papirgyárak a közelükben fekvő erdők faterméséért a legnagyobb árat ajánlhatják, mert nem kell a fának nagy távolságokra való szállításával számolni. A szerződés-meghosszabbítás iránti kívánságot tehát másnak mint egy érdekcsoport oly üzleti kísérletének, amilyenek kormányváltásokkal kapcsolatosan fel szoktak merülni, nem tarthatjuk, de reméljük, hogy az új kormányban lesz elég ellentálló erő minden jogosulatlan próbálkozással szemben.

Szerk.

Erdőeladás. A Salamon-család Szepes és Sáros megye öt községe területére kiterjedő erdejét galicizai vállalkozók egy és fél millió koronán vették meg. A kitermelendő famennyiségek állítólag Galicziába vannak szánva, valószínűbb azonban az, hogy ezen ipárhoz arányítva amugy sem faszegény országban csak át fog küldetni.

Új fatermelő részvénytársaságok. A *Lówy Bernát és fia* vágbesztercsei czég vállalataiból 60.000 korona alaptőkével részvénytársaság alakult. — A *Magyar Fakereskedelmi részvénytársaság* a Stein Elek és Stein Izrael, valamint Vákár Lukács tulajdonát képező 3200 holdas Putna erdő kitermelésére 750.000 korona tőkével egy bécsi pénzüintézet támogatása mellett részvénytársaságot alakított.

IRODALOM.

Könyvismertetés.

Kövesi Antal: Grafosztatika és vasszerkezetek. Tankönyv főiskolai hallgatók részére. Selmezbánya, 1910. Joerges A. özv. és fia kiadása. 8°, 368 oldal, 316 ábra, táblázatok. Ára 10 K.

Főiskolai tankönyveink száma ezzel a művel ismét egygyel szaporodott. S bár az erdőmérnökhallgatók részére hazánkban a grafosztatika nincsen a tantervben előírva, mint pl. Bécsben, mégis haszonnal forgathatja e művet minden erdőmérnök is, aki építkezésekkel foglalkozik. Ezeknek Kövesi Antal legújabb művét melegen ajánljuk figyelmükbe.

Petrás Jakab és Serbán János: Az 1879. évi XXXI. t.-cz.-nek az erdei kihágásokra vonatkozó intézkedései az erdei rovatos naplókra vonatkozó rendelettel, a rendőri büntető szabályzat kivonatával, kárbecslési példákkal és magyarázatokkal ellátva. Besztercze 1910. Szerzők tulajdona. 8°, 168 oldal. Ára 3 K 50 f.

A szerzők egyike (Petrás Jakab) mint m. k. főerdőmérnök, másika mint volt főszolgabíró bő alkalommal birt az erdei kihágások körüli eljárásban tapasztalatokat szerezni. Ezeket a tapasztalatokat értékesítették a szerzők művük kiadásánál, amelylyel sok kezdő társuk munkáján könnyítenek.

Teljes méltánylást érdemlő munkát végeztek ezzel a szerzők, miért is művüket a szakközönség figyelmébe legmelegebben ajánljuk.